

okok, részint pedig tartalmi okok miatt nem mindig megfelelő. Kénytelenek tehát gyakran külső munkatársaknak kiadni a cikkeket referálásra.

Hasonló a helyzet azokkal a fizikai folyóiratokkal, amelyek *annotációt* közölnek az egyes cikkekről. Az annotációk legtöbbször alig haladják meg a címek információs értékét. Még szerencse, hogy ez a gyakorlat viszonylag kevésbé terjedt el (3%).

A fizikai folyóiratok 14%-a nem nyújt semmiféle tartalmi összefoglalást cikkeiről.

A helyzet tehát nem túlságosan kedvező, pedig jogszabály írja elő a szerzői referátumok készítésének kötelezettségét. A jogszabálynak érvényt kellene szerezni.

/BUJLOVA, N. M. – FENINA, N. A.: O kacsesztve otrazsenija otcacsesztvennih publikacij v Referativnom Zurnale VINITI = Naucsno-Tehnicseszkaja Informacija, 1. sor. 8. sz. 1978. p. 18–19./

(Futala Tibor)

A földön kívüli életről 1957–1976 között megjelent kormányzati dokumentumok bibliográfiája

A földön kívüli élet nemcsak a tudományos–fantasztikus regények szerzőit ihlette meg, hanem a fokozódó érdeklődés nyomán számos népszerűsítő, ismeretterjesztő írás is született. A vonatkozó irodalom tömegében azonban kevésbé figyeltek fel a hatalmas költséggel végzett kutatások eredményeként készült amerikai kormányzati dokumentumokra, a *NASA (National Aeronautics and Space Administration = Országos Űrhajózási*

és Űrkutatási Hivatal) mellett mintegy 40 intézmény állami támogatással végzett munkájáról beszámoló jelentésekre, a más nyelvekről – elsősorban oroszról – készült fordításokra, a kongresszusi jelentésekre és egyéb kiadványokra.

Ezeknek a bibliográfiáját állította össze az *Oregon Egyetem könyvtára* azzal a céllal, hogy felhívja rájuk mind a tudományos könyvtárak, mind a kutatók figyelmét.

A bibliográfia 135 tételét részben számítógéppel, részben manuálisan válogatták. A tételek között csak olyan művek szerepelnek, melyek *legalább 25%-ban foglalkoznak a földön kívüli élettel*. A megjelenés időrendjében rendszerezett bibliográfiát tárgykör, egyéni szerző, kibocsátó testület és reportszám szerinti index egészíti ki.

A bibliográfiában a legtöbb a Marssal és az élet nyomainak kutatásával foglalkozó írás, a publikáló intézmények között pedig első helyen a NASA áll.

Az, hogy a bibliográfia csak a legújabb dokumentumokat foglalja össze, még korántsem jelenti azt, hogy korábban ne jelentek volna meg figyelemre méltó írások. Így pl. a *Smithsonian Institution* 1894-es évkönyvének egyik tanulmánya egy a Marssal kapcsolatos elmélettel, egy 1943-ból, a neves csillagász, *James Jeans* tollából származó tanulmány pedig a földön kívüli élet lehetőségével foglalkozik.

A bibliográfia összeállítói remélik, hogy az mind a könyvtárak mind az érdeklődők számára hasznos segédesszöveget jelent.

/DAVIS, J.: A bibliography of government documents on extraterrestrial life: 1957–1976. = Government Publications Review, 5. köt. 3. sz. 1978. p.295–309./

(Dezső Zsigmondné)

TÁJÉKOZTATÁSI MUNKA ÁLTALÁBAN

Az Egyesült Királyság tudományos tanácsadói a külképviseletek szolgálatában

Az első tudományos tanácsadót a múlt század végén nevezték ki az Egyesült Államok berlini nagykövetségére, az Egyesült Királyság pedig 1940-ben nevezte ki az első tudományos tanácsadói missziót Washingtonban az Egyesült Királyság és az Egyesült Államok közti tudományos és műszaki információcsere lebonyolítása érdekében.

A külképviseletek működésének értékelésével – beleértve a megfelelő személyzet kiválasztását is – több jelentés foglalkozott az elmúlt évtizedekben.

A Plowden jelentés (1964) szerint a tudományos tanácsadók feladatai többre töltek: tanácsot adnak a külképviseletek főbiztosainak és nagyköveteinek és beszámolnak a tudomány és technika fejlődési irányairól; új kapcsolatokat építenek ki elsősorban a fogadó ország tudományos köreivel; a külképviselet kereskedelmi részlegével együttműködve növelhetik a brit szellemi exportlehetőségeket.

A Duncan jelentés (1968/69) erősen kétségbe vonta egy állandó tudományos tanácsadói állás betöltésének létjogosultságát. Kivitelezhetőbbnek és főleg gazdaságosabbnak látta, hogy szakértők alkalmanként utazzanak a távoli országokba a helyzet felmérése és az illetékes hazai szervek tájékoztatása céljából. A bizottság javaslata